

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

VUmc
Prof. dr. C.J.J.M.

**Directie Publieke
Gezondheid**
Openbare en
Jeugdgezondheidszorg

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij

Datum **31 JULI 2014**
Betreft Aanpassingen bevolkingsonderzoek darmkanker

Kenmerk
648475-124319-PG

Uw brief
11 juli 2014

Geachte heren M. en J.,

Uw brief van 11 juli 2014, evenals de Engelse vertaling, heb ik in goede orde ontvangen. Uw bezorgdheid over de in het bevolkingsonderzoek gebruikte ontlastingstest is mij bekend en u heeft hierover met mijn medewerkers gesproken.

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

In antwoord op uw eerdere brieven heb ik verwezen naar de brief van 4 juli 2013¹ aan de Tweede Kamer. Recent heb ik Kamervragen over dit onderwerp beantwoord². Ik heb vertrouwen in het bevolkingsonderzoek naar darmkanker in Nederland en de samenwerking tussen alle betrokken uitvoerende organisaties. De monitoring maakt het mogelijk om op elk moment in te grijpen als ergens in de keten van bevolkingsonderzoek iets niet voldoet aan onze hoge kwaliteitseisen en dat is recent gebeurd. Dankzij de monitoring is gesignaleerd dat de wachttijden opliepen en er is snel een analyse gemaakt op basis van de cijfers over de eerste maanden van het bevolkingsonderzoek. Deze cijfers zijn te vinden in het rapport 'Aanpassing uitvoering bevolkingsonderzoek darmkanker in 2014 en 2015'³ en dit is openbaar³.

De kern van uw brief is een procedureel bezwaar. Naar uw mening is het besluit tot aanpassing van het bevolkingsonderzoek onvoldoende beoordeeld op ethische implicaties. Ik licht de procedure toe.

Het klopt dat deze aanpassing niet is getoetst door een Medisch-Ethische Toetsingscommissie (METC). Bevolkingsonderzoek naar kanker, inclusief wetenschappelijk onderzoek, valt onder de reikwijdte van de Wet op het bevolkingsonderzoek (Wbo). Deze wet prevaleert boven de Wet Medisch-wetenschappelijk Onderzoek met mensen (art 1, derde lid, van de WMO).

¹ Kamerstukken 2012-2013, 32793, nr. 99.

² <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2014/07/15/beantwoording-kamervragen-over-ziekenhuizen-die-doorverwijzingen-van-het-bevolkingsonderzoek-darmkanker-niet-aan-kunnen.html>

³ http://www.rivm.nl/Documenten_en_publicaties/Professioneel_Praktisch/Richtlijnen/Preventie_Ziekte_Zorg/Darmkanker/Aanpassing_uitvoering_bevolkingsonderzoek_darmkanker_in_2014_en_2015

Dat betekent dat een vergunning nodig is op grond van de Wbo en de Gezondheidsraad hierover adviseert, zoals ook bij alle proefbevolkingsonderzoeken het geval was, zoals u waarschijnlijk bekend is. De Gezondheidsraad heeft hiervoor een commissie bevolkingsonderzoek ingesteld, waarin naast artsen en epidemiologen verschillende ethici en juristen zitting hebben⁴.

**Directie Publieke
Gezondheid**
Openbare en
Jeugdgezondheidszorg

Kenmerk
648475-124319-PG

Ook VWS en het RIVM hebben zeker oog voor de ethische implicaties van de aanpassingen. Enerzijds in de afweging tussen de voor- en nadelen die elke screeningstest met zich meebrengt: de te behalen gezondheidswinst versus het aantal onterechte doorverwijzingen. In de afweging tussen verwijsperscentage en opbrengst is ervoor gekozen om het bevolkingsonderzoek meer in lijn te brengen met de cijfers die de Gezondheidsraad in het advies van 17 november 2009 hanteerde. Dit zijn ook de cijfers die in het foldermateriaal zijn gecommuniceerd aan de deelnemers aan het bevolkingsonderzoek.

Anderzijds het aanpassen van de afkapwaarde versus het niet kunnen uitnodigen van de hele doelgroep. Dat laatste zou meer gezondheidswinst kosten, zoals in het eerder genoemde rapport is onderbouwd. In o.a. Ierland en Schotland is dezelfde afweging gemaakt op basis van het verwijsperscentage bij gebruik van de OC Sensor. Het lijkt mij verstandig om dergelijke signalen in internationale gremia te bespreken, iets waaraan u refereert in uw e-mailbericht van 21 juli 2014 over de komende bijeenkomst van de World Endoscopy Organisation.

Vanzelfsprekend wordt het bevolkingsonderzoek intensief gemonitord en wordt gekeken of de huidige oplossing de beste blijkt te zijn. Ook bij toekomstige wijzigingen beslist VWS op basis van informatie en advies van verschillende partijen, waaronder het RIVM en de Gezondheidsraad. Ook worden internationaal voorstaande experts geraadpleegd. Hetzelfde geldt voor het vergelijkend onderzoek: externe referenten hebben de voorstellen beoordeeld en onafhankelijke experts nemen zitting in de begeleidingscommissie. Hiermee is de procedure om te komen tot zorgvuldige besluitvorming mijns inziens voldoende gewaarborgd. Wel wil ik nagaan of uw expertise bij het bevolkingsonderzoek beter ingezet kan worden. Ik stel voor om hier deze zomer een gesprek over te hebben met vertegenwoordigers van zowel VWS als het RIVM. Dan geeft ook een gelegenheid om uw inhoudelijke argumenten te bespreken.

Ik dank u voor uw betrokkenheid en hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over de naar mijn mening zorgvuldige procedure.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur Publieke Gezondheid,

mw. dr. M.C.H. Donker

⁴ <http://www.gezondheidsraad.nl/nl/over-ons/de-raad/commissies-beraadsgroepen/commissie-bevolkingsonderzoek-bvo>